

Nr 225.

Av herr **Dahl, Adolf**, och herr **Frändén**, *i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om ändring i vissa delar av förordningen den 11 juli 1919 (nr 406) angående försäljning av pilsnerdricka.*

Kungl. Maj:ts proposition nr 185 till årets riksdag med förslag till förordning om ändring i vissa delar av förordningen den 11 juli 1919 (nr 406) angående försäljning av pilsnerdricka synes i flera hänseenden böra framkalla allvarliga gensagor. I betraktande av de erfarenheter, som under många år vunnits i in- och utlandet, lärer det sålunda kunna ifrågasättas, om icke målet, en höjd folknykterhet, bör eftersträvas på andra vägar än genom skärpt lagstiftning. På många håll inom vårt land frågar man sig allt oftare, om icke sagda mål säkrare skulle nås på övertygelsens och opinionsbildandets väg, medan de resultat, som vinnas genom kriminalisering och straffhot, vid en närmare granskning kunna te sig tvivelaktiga. Då vi äro övertygade om, att vad som för närvarande behöves inom det svenska nykterhetsarbetet icke är en skärpning av det yttre kontroll- och straffsystemet utan fastmera en återgång till äldre tiders på folksedens höjande inriktade opinionsbildande arbete, måste vi självfallet ogilla utgångspunkten för det föreliggande kungliga förslaget.

Vad beträffar förslagets detaljbestämmelser lär det väl ej vara annat möjligt än att vissa av dessa måste väcka gensagor även från dem, som principiellt äro benägna för stränga restriktioner jämväl i fråga om alkoholsvaga dryckers tillhandahållande. Ty förslaget förnärmar kännbart både god ordning och medborgarens rätt över sin hushållning.

Enligt förordningens 9 § må pilsnerdricka, som på rekvisition forslas till köpare, ej åvlämnas med mindre köparen eller någon medlem av hans familj eller hans tjänare skriftligen kvitterar varan. Under hela den tid av året, då arbete å jorden bedrives, händer det mycket ofta, att lantmannens hela familj och hushåll befinnes under större delen av dagen sysselsatt med utearbete på sådant avstånd från bostaden, att passning av budsändning ej kan ske. Detta blir desto svårare, som det med hänsyn till hela det spionerisystem, som nu föreslagits, ej blir möjligt för köparen att beräkna, när leveransen kan förväntas. "Vid varje tillfälle under forslingen skall den å forslingsredskapet befintliga myckenhet pilsnerdricka" överensstämma med föreskriven förteck-

ning, jämförd med vad som ditintills avlämnats. Och ej endast polistjänstemän utan ledamöter av nykterhetsnämnder och av nämnder utsedd person äga granska denna förteckning. Om denna granskning skall ha värde, lär väl vara avsett, att varumängden också skall få inventeras. I trakter, där det sanna nitet frodas och där ett nykterhetsnämndsombud efter annat framträder såsom visitator, kommer den föreslagna anordningen för landsbygdens invånare att äventyra all regelmässig leverans av en vara, som ännu utanför fanatikernas krets erkännes vara ett gott och hälsosamt näringsmedel.

Den i 27 § föreslagna ombudsinstitutionen anse vi förkastlig av administrativa, sociala och ekonomiska skäl. Föredragande departementschefens motivering är svag och bestyrker ej annat än en välsinnad benägenhet att anbringa en plåsterlapp på kontrollstyrelsens sårnad av mothuggen mot dess krav att vara länsstyrelse i fråga om medborgarnas rätt till pilsnerdricka.

Detta ombuds ställning är oklart angiven, men det måste befaras, att dess verksamhet på ett ingalunda önskvärt sätt kommer att kollidera med den allmänna ordningstjänstens befogenhet och utövning.

Det lär ej vara lämpligt att på ifrågavarande speciella område inrätta en ytterligare syssla med s. k. social betoning. Ensamt innehavet av sysslan kan befaras leda till ett tjänstenit, som ej av förhållandena betingas och näppe- ligen torde verka i avsett syfte.

Vad dessa befattningar skulle kosta i penningar, står i vida fältet. Departementschefen räknar endast med "ett mycket måttligt belopp". Möjligheten, att dessa tjänster, som med god vilja kunna hänföras till "rusdryckshanteringens" konsekvenser, även skola bekostas med intäkter från antydda näring indicerar icke sparsamhet i blivande lönesatser.

Avgörande för bedömandet av denna tjänstemannainstitution blir emellertid dess opåkallade och synnerligt olämpliga intrång på det tjänsteområde, som bör förbehållas Konungens befallningshavande och dess underställda befattningshavare.

Med stöd av vad vi anfört, finna vi, att ifrågavarande förslag, vars bestämmelser även i de delar, som ej föranleda underkännande, ej äro av trängande vikt, bör av riksdagen tillbakavisas.

Vi yrka,

att riksdagen måtte avslå Kungl. Maj: ts proposition nr 185.

Stockholm den 12 mars 1927.

Adolf Dahl.

A. O. Frändén.